

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 12 липня 2016 року № 14-2

м. Київ

Про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, передбачених на забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, передбачених на забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд. За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (колишнім Міністерством промислової політики України), як головним розпорядником бюджетних коштів, у 2014–2015 роках і за 6 місяців 2006 року не забезпечено законного та ефективного використання коштів, що виділяються з державного бюджету на забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд (далі – Комбінат, КГЗКОР). З порушенням вимог чинного законодавства та непродуктивно у 2014–2015 роках використано 21,1 млн грн, тобто кожна третя гривня. Загалом на будівництво комбінату у 1984–1991 роках було використано 631,0 млн радянських рублів. Крім того, протягом 1991–2015 років і за I півріччя 2016 року на фінансування будівництва та забезпечення функціонування комбінату використано 373,6 млн грн державних коштів, з них за останні два с половиною роки – 73,8 млн грн коштів державного бюджету.

Повноважень щодо управління об'єктами державної власності Мінекономрозвитку практично не здійснювало. За відсутності контролю з боку Мінекономрозвитку та відсутності необхідних фінансових ресурсів на забезпечення функціонування Комбінату його майно поступово відчується.

Кабінетом Міністрів України та Мінекономрозвитку (Мінпромполітики, Агентством держмайна України) більшість пропозицій і рекомендацій Рахункової палати, за результатами попереднього аудиту (2012 рік), не виконана. Бездіяльність з боку органів державної влади та ігнорування рекомендацій Рахункової палати поглиблює кризові процеси на Комбінаті.

2. Після 2013 року **консультації про подальші кроки, спрямовані на вирішення питань, пов'язаних із проблематикою КГЗКОР, не проводились. За відсутності активної позиції Мінекономрозвитку (Мінпромполітики) роль МЗС як головного органу із формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері зовнішніх зносин України у вирішенні проблемних питань Комбінату зведена до стороннього спостерігача. Фактичний розмір компенсації за виконані іноземними учасниками будівельні роботи та передане майно потребує уточнення. Методика перерахунку вартості виконаних робіт у цінах 1984 року в діючі ціни відсутня. Позиції країн – учасників будівництва Комбінату не узгоджені. Як вже наголошувала Рахункова палата, розв'язання Україною проблемних питань, пов'язаних із завершенням будівництва КГЗКОР без участі країн – учасниць будівництва, неможливе.**

3. Станом на 01.07.2016 **проект будівництва – це проектна і робоча документація, яка розроблялася ще у минулому сторіччі за державними нормами колишнього СРСР і в цінах 1984 року. Завдання щодо перезатвердження проекту не виконане. За висновками експертів, добудова Комбінату за первинним проектом, затвердженим у 1985 році, є нерентабельною. В сучасних умовах проект є морально застарілим та неконкурентоспроможним. Водночас, ТЕО добудови є приватною власністю ТОВ “Українська рудно-металургійна компанія”.**

З кожним роком **прискорюється негативний процес старіння та руйнування конструктивних елементів, споруд та мереж Комбінату. Станом на 01.01.2016 з урахуванням витрат на відновлення об'єктів загальна будівельна готовність об'єктів незавершеного будівництва становить близько 49 відсотків. При цьому оцінка майна КГЗКОР станом на 01.07.2016 відсутня. Запланована оцінка у 2011 році, за відсутності рішення Уряду про виділення коштів на її проведення, не здійснена. Відповідно технологічний і технічний аудити не проводилися. Проведена у 2007 році оцінка активів та об'єктів незавершеного будівництва не узгоджена з іноземними учасниками будівництва.**

4. **Нормативно-правове регулювання питань завершення будівництва Комбінату Кабінетом Міністрів України та Мінекономрозвитку (Агентством держмайна України, Мінпромполітики) у повному обсязі не забезпечене. З 2008 року жодного нормативного акта з цих питань не приймалося. У 2014–2015 роках жодної державної цільової програми із добудови КГЗКОР**

не розроблялося. Законопроект про завершення будівництва КГЗКОР, який передбачав норми звільнення від оподаткування матеріалів, обладнання та інших товарів, що надходять на митну територію України для завершення будівництва, і який було прийнято за основу, **подальшого розвитку не мав.**

5. Організаційне забезпечення питань завершення будівництва КГЗКОР та його життєдіяльності було неналежним. **З моменту** реорганізації Мінпромполітики та **передачі його підприємств до сфери управління Мінекономрозвитку** питання формування та реалізації державної промислової політики, державної політики у сфері управління об'єктами державної власності, здійснення контролю за виконанням суб'єктами управління функцій з управління об'єктами державної власності **віднесено до повноважень Департаменту управління державною власністю та розвитку промисловості, положення про який затверджено лише у жовтні 2015 року. Положення про структурні підрозділи**, що функціонують у складі департаменту, станом на дату аудиту **не погоджено і не затверджено.**

Мінекономрозвитку у 2014–2015 роках **не проведено** жодного заходу внутрішнього аудиту щодо Комбінату. На Колегіях Міністерства розгляд проблемних питань Комбінату **взагалі не планувався.**

Створювані з метою вирішення питань завершення будівництва КГЗКОР численні робочі органи (комісії, групи) **не вирішили жодного проблемного питання. Їх діяльність була формальною або взагалі не здійснювалася.** Так, склад Міжвідомчої робочої групи для проведення консультацій з країнами – учасницями та потенційними інвесторами щодо подальшого будівництва КГЗКОР, створеної ще у 2003 році, **не переглядався і станом на 01.07.2016 із 14 її членів жоден не працює на займаних раніше посадах.** Рішення про утворення у 2015 році Міжвідомчої робочої групи під головуванням Мінекономрозвитку із включенням до її складу представників заінтересованих центральних органів виконавчої влади, Кіровоградської облдержадміністрації та керуючого санацією КГЗКОР не виконано. **Станом на 01.07.2016 нової Міжвідомчої робочої групи не утворено.**

Неодноразові спроби залучити до будівництва КГЗКОР інвестора були припинені у 2007 році Указом Президента України, який зобов'язав ФДМУ зупинити будь-які дії щодо належного державі майна КГЗКОР. Цей указ на сьогодні залишається чинним, що унеможливорює пошук реального інвестора з добудови КГЗКОР.

6. У порушення вимог Закону України від 14.05.92 № 2343 “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” строк процедури санації Комбінату триває замість 18 місяців вже понад сім років! Фактично, підприємство перебуває в судових процедурах, які застосовувалися щодо боржника, з 1998 року.

За бездіяльності органу, уповноваженого управляти майном (Мінекономрозвитку, Мінпромполітики, Агентство держмайна України),

Комбінат функціонує за відсутності плану санації, погодженого та затвердженого відповідно до вимог чинного законодавства, який є єдиним документом, що унормовує та визначає діяльність підприємства в таких умовах. Заходи, що вживалися керуючим санацією, на оздоровлення фінансово-господарського становища боржника позитивно не вплинули. Фінансово-господарський стан Комбінату погіршився. Станом на 01.01.2016 кредиторська заборгованість підприємства становила 23,1 млн гривень. Комерційна діяльність Комбінату збільшує його збитковість у рази. Як наслідок, залежність від фінансування за рахунок коштів держбюджету продовжується. Діяльність Комбінату провадиться без стратегічного, інвестиційного та фінансового планів.

7. Мінекономрозвитку не забезпечено виконання вимог ст. 20 Бюджетного кодексу України, оскільки інформація, наведена у бюджетних запитах, не дозволяла повного мірою здійснити оцінку ефективності бюджетних програм.

Планування видатків державного бюджету на забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд (КПКВК 1201480) є недосконалим і не спрямоване на отримання конкретного результату, здійснювалося Мінекономрозвитку (Мінпромполітики) на підставі неперевірених даних. У бюджетних запитах наводилася недостовірна інформація. Аналогічну неперевірену інформацію включено і у паспорти бюджетної програми на 2014–2015 роки.

За відсутності належного контролю з боку Мінфіну у 2014–2015 роках Мінекономрозвитку не дотримувалося Правил складання паспортів бюджетних програм та звіту про їх виконання. При оформленні паспорта бюджетної програми (КПКВК 1201480) на 2015 рік Мінекономрозвитку та Мінфіном порушено терміни його затвердження.

Мінекономрозвитку в паспортах бюджетної програми визначалися результативні показники, які недостатньо відображають ступінь досягнення поставленої мети та виконання завдань бюджетної програми. Відповідно, діяльність Мінекономрозвитку, як головного розпорядника бюджетних коштів, щодо застосування в бюджетному процесі результативних показників бюджетної програми була незадовільною.

8. Мінекономрозвитку (Мінпромполітики) у 2014–2015 роках не було забезпечено належного контролю за фінансуванням бюджетної програми, що призвело до порушень бюджетного законодавства.

Всупереч вимогам Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2011 № 324 (далі – Порядок № 324), яким визначено, що бюджетні кошти використовуються згідно з відповідним, погодженим Мінекономрозвитку, планом заходів, до затвердження такого

плану Міністерством було перераховано, а Комбінатом фактично **використано 17302,1 тис. грн** (2014 рік – 15315,1 тис. грн, 2015 рік – 1987,0 тис. гривень).

Погашення кредиторської заборгованості у **напрямах використання бюджетних коштів у паспорті** бюджетної програми за КПКВК 1201480 на 2014 рік **не визначено**. Тим самим **порушено вимоги** п. 4 розділу I та п. 5 розділу II затверджених Мінфіном **Правил** складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, що призвело до використання **3191,1 тис. грн бюджетних коштів з порушенням вимог чинного законодавства**.

В порушення умов договору підяду та Порядку № 324 Комбінатом використано 604,1 тис. грн коштів державного бюджету на відкачку води із Хвостосховища. Проте зазначений об'єкт є об'єктом незавершеного будівництва і за умовами договору підяду підрядчик зобов'язаний виконувати заходи з охорони оточуючого середовища за діючими нормами, а також повинен здійснювати відповідні заходи техніки безпеки.

9. За результатами роботи у 2014–2015 роках **Комбінат був стабільно збитковим**. **Мінекономрозвитку не прийнято своєчасно управлінських рішень** щодо забезпечення життєдіяльності Комбінату та завершення його будівництва. Встановлені тарифи на виробництво послуг централізованого водопостачання та водовідведення є **економічно не вигідними**, собівартість цих послуг у 8 разів перевищує їх відпускну ціну і спричиняє збитковість Комбінату.

Підприємством не забезпечено ефективного виконання завдань щодо забезпечення охорони об'єктів та збереження майна КГЗКОР у повному обсязі. Окремі об'єкти КГЗКОР **зруйновані та розкрадені**. За 2014–2015 роки було зафіксовано 20 випадків крадіжок майна КГЗКОР, що **призвело до його втрати на суму 0,5 млн гривень**.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, передбачених на забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, затвердити.

2. Кабінету Міністрів України рекомендувати:

- розглянути фактичний стан справ щодо будівництва Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд;

- вжити заходів щодо визначення уповноважених осіб на ведення переговорів з країнами – учасниками будівництва Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, узгодивши порядок розрахунків за виконані будівельні роботи;

- підготувати та подати на розгляд Президента України пропозиції щодо визнання Указу Президента України від 02.10.2007 № 941 “Питання Криворізького комбінату окислених руд” таким, що втратив чинність;

- з метою вирішення проблемних питань щодо завершення будівництва КГЗКОР забезпечити утворення за участі заінтересованих органів державної влади міжвідомчої робочої групи під головуванням Мінекономрозвитку та здійснення контролю за її діяльністю;

- зобов’язати Мінекономрозвитку разом із заінтересованими органами переглянути кількість робочих органів, утворених з метою вирішення проблемних питань щодо завершення будівництва КГЗКОР, оптимізувавши їх кількість з урахуванням необхідності та результативності діяльності, а також підготувати та подати до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо скасування нормативно-правових актів про утворення таких органів.

3. Міністерству економічного розвитку і торгівлі України рекомендувати:

- затвердити статут Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, його фінансовий, інвестиційний і стратегічний плани та погодити облікову політику Комбінату;

- забезпечити виконання вимог Закону України “Про управління об’єктами державної власності” щодо здійснення контролю за дотриманням статуту підприємства;

- на виконання норм Закону України “Про забезпечення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” погодити план санації Комбінату;

- з метою уникнення судових позовів щодо несплати заробітної плати, податків, зборів, обов’язкових платежів, енергоносіїв за КПКВК 1201480, розглянути питання погашення кредиторської заборгованості у сумі 23085,0 тис. грн;

- включити до плану роботи підрозділу внутрішнього аудиту питання перевірки використання Комбінатом бюджетних коштів, а також аудиту ефективності та розпорядження його майном;

- розробити методику перерахунку вартості виконаних робіт у цінах 1984 року в діючі ціни для визначення розміру зобов’язань перед іноземними підрядниками;

- визначати у бюджетних запитах, паспортах бюджетної програми та у звітах про її виконання належні результативні показники;

- вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень.

4. Надіслати рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, передбачених на забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, державному підприємству “Дирекція Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд” і рекомендувати вжити заходів щодо усунення виявлених недоліків і порушень.

5. Надіслати рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту Міністерству економічного розвитку та торгівлі України.

6. Надіслати відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати Кабінету Міністрів України.

7. Надіслати Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, передбачених на забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, Раді національної безпеки і оборони України та запропонувати вжити відповідних заходів з метою уникнення кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України внаслідок можливих претензій країн – учасниць будівництва.

8. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту і запропонувати розглянути їх на засіданні профільного комітету.

9. Рішення Рахункової палати, Звіт про результати аудиту та результати його розгляду об'єктами контролю оприлюднити на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

10. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Зарембу І.М.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута